

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk

IENW/BSK-2025/281124

Bijlage(n)

2

Datum 18 november 2025
Betreft Aanbieding rapport adviescommissie uitvoering programma
Luchtruimherziening

Geachte voorzitter,

Het kabinet werkt met het programma Luchtruimherziening aan een slimmere en betere indeling van het luchtruim. Op 21 februari 2025 is de Tweede Kamer geïnformeerd¹ over de projecten waarmee aan deze doelstellingen wordt gewerkt. Het gaat om de voorgenomen nieuwe indeling van het luchtruim (het 'Schetsontwerp'), over de bijbehorende effectanalyses en over het project Hoger Naderen waarbij structureel ingezet wordt op continu dalen over vaste naderingsroutes rond luchthavens. Deze projecten passen bij het bredere kabinetsbeleid om meer ruimte voor defensie te creëren en de hinder en uitstoot rondom civiele luchthavens terug te dringen.

Adviescommissie

Op 22 april 2025 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de adviescommissie "Uitvoering programma Luchtruimherziening".² Met het instellen van deze externe adviescommissie is invulling gegeven aan twee moties vanuit de Tweede Kamer om een commissie in te stellen *om nut en noodzaak van een vierde aanvliegroute [...] naar Schiphol, [te] beoordelen in het licht van de veranderende omstandigheden en om hierbij representanten van de omgeving te betrekken*.³ De commissie is gevraagd om de nieuwe indeling van het luchtruim integraal te beoordelen en de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de staatssecretaris van Defensie hierover te adviseren.

Op 18 november 2025 is het rapport van de adviescommissie aan de minister van IenW en de staatssecretaris van Defensie aangeboden. Hierbij sturen wij de Tweede Kamer dit

¹ Tweede Kamer vergaderjaar 2024-2025, Kamerstuk 31936, nr. 1218

² Tweede Kamer vergaderjaar 2024-2025, Kamerstuk 31936, nr. 1227

³ Motie Van Dijk cs, Kamerstukken II 2024/25, 31936, nr. 1158 en motie van Dijk cs Kamerstukken 2024/25, 31936, nr. 1187

adviesrapport. De ministeries van IenW en Defensie zijn de commissie dankbaar voor het adviesrapport dat is opgeleverd.

Vervolg

Een nadere reactie aan de Tweede Kamer volgt uiterlijk begin 2026 na zorgvuldige bestudering van de conclusies en aanbevelingen van de commissie. De aanbevelingen van de commissie worden benut voor de uitwerking van het Schetsontwerp naar het Voorlopig Ontwerp van de nieuwe indeling van het luchtruim, evenals voor de effectanalyses die bij het Voorlopig Ontwerp zijn voorzien. Hierbij betrekken wij ook de gebiedsadviezen die in het kader van de interbestuurlijke samenwerking aan de provincies zijn uitgevraagd. Ook wordt het advies benut voor de projecten Hoger Naderen. Op dit moment wordt er nog door de samenwerkende partijen binnen het programma gewerkt aan de verdere uitwerking van het Schetsontwerp in een Voorlopig Ontwerp waarna een effectanalyse wordt uitgevoerd. De verwachting is dat het Voorlopig Ontwerp met bijbehorende effectanalyses in de tweede helft van 2026 aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

ing. R. (Robert) Tieman

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Gijs Tuinman